

Jans Bos

Vormbomen centraal

In strak vormgegeven tuinen maakt tuinontwerpster Jans Bos graag gebruik van in vorm gesnoeide bomen. 'Het aanbod is verrassend groot, zowel in snoeivormen als in boomsoorten. Vormbomen zijn ideaal om het lijnenspel van een tuinontwerp te versterken.'

TEKST EMIEL VAN DEN BERG | FOTOGRAFIE JHT FOTOGRAFIE

De tuin op de foto's is enkele jaren terug gerealiseerd. Voor tuinontwerpster Jans Bos was het een complexe klus. 'Het draait hier om een relatief groot huis tegen een dijk, de ondiepe en relatief brede tuin ligt daarom lager. Daarnaast is het perceel ingesloten door bebouwing. Privacy stond daarom bovenaan de wensenlijst.' Ze vertelt verder dat de eigenaren geen echte tuiniers zijn, een strakke vormgeving en onderhoudsarm waren zodoende punt 2 en 3 op de wensenlijst. 'De tuin is voor hen meer een visitekaartje, een ruimte ook die ze een gevoel van vrijheid geeft, die om naar te kijken en in te zitten is.' Ook was er de wens dat de tuin goed te overzien zou zijn. Lastig was het verzoek om zo min mogelijk kleur te gebruiken. 'In het huis is alles in wit, grijs en zwart en buiten wilden ze die stilte terugzien.' Uiteindelijk kon Jans een compromis sluiten om wel wat wit- en blauwbloeiers in de beplanting te gebruiken.

DIEPTELIJNEN

In het ontwerp spelen twee dieptelijnen de hoofdrol. De eerste, belangrijkste, lijn loopt van de openslaande tuindeuren van de tuinkamer richting een witte wand. De andere lijn staat hier haaks op en verbindt een terrasoverkapping met het zwarte tuinhuis. De eerste lijn bestaat uit grote betontegels van Geostretto in de antraciet kleur Milano. 'Onder-

houdsarme tegels met een vuilafstotende toplaag, waardoor ze goed schoon zijn te houden. Door die toplaag zijn ze ook UV-bestendig.' De tegels liggen in basaltsplit van dezelfde kleur en omdat het de hoofdzichtlijn betreft, plaatste Jans langs beide zijden drie witte polyester plantenbakken. De hovenier liet ze op maat maken. Erboven groeien zes dakvormen van *Pyrus salicifolia* 'Pendula', de grijsbladige treurpeer. 'Mooie accenten die het pad begeleiden, je loopt er tussendoor en onderdoor, ze vormen een mooie overgang van huis naar tuin. Ik noem dat altijd een portaal.' Het wit van de bakken komt terug in de witte wand aan het einde van het pad, er zijn drie identieke witte bakken tegen geplaatst met daarin druivenstronken. Dit eindpunt is extra verlicht met spotjes die in de wand bevestigd zijn. 'De wand is van composiet, van het merk Luxcom, en is op maat gemaakt. De verlichting is via een app te bedienen.'

De tweede zichtlijn bestaat uit tegels in dezelfde antracietkleur die aaneengesloten zijn gelegd. Drie dakvormen van *Liquidambar styraciflua*, de amberboom, staan geplaatst waar pad en terras bijeen komen. 'De paden op de zichtlijnen zijn met elkaar verbonden zodat je goed rond kunt lopen in de tuin.'

De dakvormen van peer en amberboom kocht Jans bij Mabo Boomkwekerijen, ze zocht ze samen met de klant uit. 'Ik

werkte met Mabo samen toen ik de festivaltuin bij de beurs Plantarium in Boskoop mocht aanleggen. Zij leverden toen de bomen. Bij een later bezoek aan hun kwekerij was ik aangenaam verrast. Het aanbod is er groot, zowel in vormen als in boomsoorten.'

BUURFLATS

Voor de privacy, om de nabijgelegen flats aan het oog te onttrekken, kwam aan één zijde een wand van klimop waarboven leivormen van *Carpinus betulus* groeien. De schermen beginnen vanaf 2.20 m stamhoogte en meten 1.80 x 1.80 m. Ze staan tegen de schoongemaakte slootrand. 'Hier groeide eerst een brede rand van elzen met veel onderbeplanting. Om ruimte te winnen vervangen we dit door deze leibomen.' De keuze voor haagbeuk heeft te maken met het feit dat de grond hier uit vochtige klei en veen bestaat, deze boom kan dat goed hebben. 'Er is wel nog een zwartmetaal constructie geplaatst voor de stevigheid en om goed verder te kunnen leiden.'

Ook voor de privacy was er het verzoek om enkele flink uitgroeiende bomen te plaatsen. Bij Mabo Boomkwekerijen viel de keuze op *Quercus palustris*, de moerasedijk. De naam

geeft aan dat ook deze boom wat vocht kan verdragen. Uitgangspunt was volgens Jans wel dat met name de amberboom en de moerasedijk een vlamme herfstverkleuring hebben terwijl de tuineigenaren liefst zo weinig mogelijk kleur in de tuin wilden. 'Rondlopend op de kwekerij legde kweker Niels Mauritz uit dat vrijwel alle bomen wel herfstverkleuring hebben, dat daar vrijwel niet aan te ontkomen is. Uiteindelijk is de keuze toen toch op deze soorten gevallen. Pluspunt is weer dat beide bomen amper onderhoud vragen.' Als onderdeel van de eiken noemt Jans nog dat deze geen heel zware kroon vormen. 'Ze filteren het licht.'

Belangrijk is nog te vermelden dat nog vóór de bomen werden geplant, eerst de grond goed werd voorbereid. 'Die was vervuild en vastgereden door de bouw van het huis. De grond is eerst goed losgemaakt en daardoor verrijkt met goede aarde waaraan de hovenier micorrhiza-bacteriën toevoegde. Een natuurlijke methode om er voor te zorgen dat planten goed aanslaan en doorgroeien.' Jans werkte samen met Hoveniersbedrijf Martin Meerkerk. 'Met hen werk ik al zo'n tien jaar in volle tevredenheid samen.' Ook het gazon kreeg als voorbereiding zo'n essentiële bodemverbetering. Gazon wilt iedereen immers altijd liefst heldergroen en

goed groeiend. 'Voor een makkelijk onderhoud is een robotmaaier aangeschaft, die rijdt ook over de tegels.'

TAXUSBOLLEN

De diversiteit bij de beplanting is verder bewust bescheiden gehouden. De tuin moet immers rust uitstralen. In de witte bakken groeit lampenpoetsergras, *Pennisetum alopecuroides* 'Hameln'. Een sterk gras met een duidelijk winterbeeld. Jans gebruikt ook wel eens diamantgras, *Calamagrostis brachytricha*. 'Dat combineer ik dan liever in een border. *Stipa tenuissima* is een wat fijner, luchtiger gras dat ik weer graag voor massabeplanting gebruik. Wel op plaatsen waar het waait, om rot te voorkomen.' Over de vakken met *Hydrangea paniculata*, de pluimhortensia, vertelt ze dat daar wat fout is gegaan. 'Op de foto zie je nog die roze pluimen, inmiddels hebben we ze vervangen door de oorspronkelijk bedoelde witbloeiende *Hydrangea arborescens* 'Strong Annabelle'.

Tussen de taxusbollen – 'Buxus gebruik ik vanwege alle problemen rondom deze plant niet meer' – groeit de bodembedekkende *Ceratostigma plumbaginoides*, het loodkruid. Beide planten hebben liefst geen natte voeten en daarom is hier voor een goede drainage gezorgd. Jans vindt

het onbekende loodkruid vooral van waarde vanwege de late bloei, vanaf september tot in november. Hier toch een toets kleur: 'Tussen de prachtig blauwe bloemen kleurt een deel van het blad soms felrood.' Nadeel is misschien de late uitloop in het voorjaar. 'In andere tuinen zet ik er dan graag voorjaarsbollen tussen, hier was dat zoals uitgelegd niet de bedoeling.'

Informatie

Jans Bos Tuinontwerp en Advies
Postbus 174
2977 AG Goudriaan
www.jansbos.nl

Mabo Boomkwekerijen – gespecialiseerd in vormbomen
Achterstraat 12
6668 AA Randwijk
www.mabo.nl